

MOGYORÓDI GERGELY

A rendőrök kiválasztása: trendek a nemzetközi szakirodalomban

Bevezetés

A rendvédelmi dolgozók kiválasztása az emberierőforrás-menedzsment részeként a vezetői tevékenységek közé tartozik, amelynek fogalmát a Rendészettudományi Szaklexikon¹ a következőképpen határozza meg: *az a módszer, amely a felkínált munkakör vagy feladat követelményeinek és a pályázó tulajdonságainak, ill. elvárásainak megfelelését vizsgálva nagy valószínűséggel képes megbízható eredményt adni a jelölt alkalmasságáról.* Mind a versenyszférát, mind pedig a közszolgálati aspektust érintően összetett tevékenységet jelöl. Ha ezt a rendőrök vonatkozásában rendszer szinten vizsgáljuk, akkor beletartozik a toborzás, a kiválaszthatóság, azaz a személyi, képezési követelményeknek való (jogi) megfelelés, az egészségi, a fizikai és a pszichológiai alkalmasságvizsgálat, valamint a felkészítés. Ezen kívül egyes szerzők a próbaidőt is idesorolják.² A folyamat tehát „*a toborzástól a beválásig tart*”³.

Ebben a témában a magyar szakirodalom széles körben publikált eredményeket. Példaként számtalan tudományos művet lehet említeni, de a kutatásaim során nem találtam olyat, ami a nemzetközi trendek⁴ megismerésére, összegzésére koncentrálna.

¹ Boda József: Rendészettudományi Szaklexikon. Dialóg Campus Kiadó. Budapest, 2019. 323. o.

² Linder Viktória – Kovácsné Szekér Enikő: A közszolgálati személyi állomány kiválasztása. In: György István – Hazafi Zoltán (szerk.): Közszolgálati életpályák a közigazgatásban és a rendvédelemben. Dialóg Campus Kiadó. Budapest, 2018. 72. o.

³ Nemeskéri Gyula: A kiválasztási eljárások megbízhatósága. Munkügyi Szemle 2013/4. szám. 80. o.

⁴ Ez alatt az angol nyelven, külföldi szaklapokban megjelenített publikációkat értem.

A létszámkérdésekkel, a kiválasztással és az ehhez kapcsolódó fogalmakkal nem csak a hazai szervek, hanem például az Európai Unió illetékes hatóságai is foglalkoznak, lásd a statisztikai adatokat feldolgozó Eurostatot,⁵ vagy a schengeni értékelési mechanizmus⁶ egyes fejezeteit vizsgáló szakértői bizottság tevékenységét.⁷ Ez a témakör a napi, gyakorlatorientált feladatokon túl, magába foglal a tudomány számára nemzetközi relevanciával rendelkező kérdéseket, amelyek összefoglaló elemzésével a magyar szakirodalom eddig nem foglalkozott. A cikkel ezt a hiányt kívánom pótolni.

A tanulmány elkészítését egyfelől azért láttam szükségesnek, mert a személyzeti kérdésköröket érintő vizsgálatok mindig időszerűek, másfelől egy ilyen jellegű kutatás segítséget nyújt az aktualitások feltérképezésében, alapot képezhet a témakör jövőbeli kutatási irányainak a meghatározásában. Mindazonáltal visszacsatolást ad arról, hogy az adott témakörben a magyar kutatói és tudományos élet milyen mértékben jegyzett, milyen aktivitást mutat.

Összefoglalva, a tanulmányban olyan kérdésekre keresek választ, mint: *„A rendőrök kiválasztása a nemzetközi szakirodalomban hogyan jelenik meg? Melyek az elmúlt időszak hangsúlyos területei? Milyen tudományos mutatók jellemzik a nemzetközi szakirodalmat? Ebben a körben hogyan reprezentálódnak a magyar szerzők, intézmények és publikációk?”*

Előzetesen azt feltételeztem, hogy a tudományos cikkek jelentős része a toborzással, valamint az alkalmasságvizsgálatokkal foglalkozik, és ezeknek a vizsgálatából lehet trendeket megállapítani, következtetéseket levonni. A témához kapcsolódó többi fogalomtól kisebb számú, elemzésre

⁵ Az Európai Unió Statisztikai Hivatala.

⁶ Balla József: Schengeni értékelési mechanizmus. *Hadtudományi Szemle* 2018/1. szám. 287–306. o.

⁷ Ebben az esetben a schengeni egyezményhez már csatlakozott államoknak olyan irányú ellenőrzését értem, amely során azt vizsgálják, hogy a schengeni vívmányokat teljes mértékben végrehajjták-e. Az eljárásrendet az Európai Unió Tanácsának 1053/2013/EU Rendelete határozza meg. A kiválasztás témakörével pedig az értékelési mechanizmus rendőri együttműködés SIS-SIRENE fejezetei is foglalkoznak.

alkalmatlan mennyiségű szakirodalmat vártam. Nem számítottam szignifikáns adatokra a magyar kutatói és intézményi jelenléttel, eredményközléssel kapcsolatban, mindösszesen egy-egy alkalmoszerű megjelenésre.⁸

A tanulmány követi a tudományos jellegű publikációk hagyományos szerkezetét. Ennek megfelelően a bevezetés után először a kutatási módszert mutatom be, aztán az összegyűjtött eredményekről fogok írni. Ezt követően összegzem a megállapításokat, és kitérek azok elméleti és gyakorlati hasznosulására.

Kutatási módszer

A kutatás a nemzetközi szakirodalom elemzéséről szól, amelynek a kivitelezéséhez az Elsevier által üzemeltetett informatikai szolgáltatásokat vettem igénybe.

Ezekről az innovatív megoldásokról a különböző tudományos kutatást segítő keresőplatformokon (például Google Scholar, Mendeley, ResearchGate) magyar és más idegen nyelven írt publikációkat találtam, többek között Sasvári,⁹ valamint Urbanovics és Sasvári¹⁰ írásait, akik munkáját alapul véve fogom bemutatni a módszert.

Urbanovics és Sasvári¹¹ szerint a holland Elsevier kiadó kutatási folyamatokra kínál operatív és stratégiai megoldásokat. Meglátásuk alapján a nemzetközi tudományos közéletben helytállni kívánó kutatóknak a kutatástámogató szolgáltatásaik (Scopus, ScienceDirect, SciVal) ismerete nélkülözhetetlen.

⁸ Annak ellenére sem, hogy az elmúlt években, a különböző projekteknek köszönhetően, példaként lásd a Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Programot (KÖFOP), ugrásszerűen megnőtt az ilyen irányú, de főleg itthon, magyar nyelven megjelentett tanulmányok száma.

⁹ Sasvári Péter: A Nemzeti Közszolgálati Egyetem elemezhető a SciVal program segítségével. Kézirat, 2019.

¹⁰ Urbanovics Anna és Sasvári Péter: Sikeres egyetemek, népszerű kutatási témák? A SciVal tématerületi besorolásának jelentősége a nemzetközi tudományos publikálásban. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 2020/2. szám.

¹¹ Urbanovics Anna – Sasvári Péter: i.m. 80. o.

A Scopus, annak honlapja szerint, a legnagyobb lektorált tudományos folyóiratokat, könyveket és konferenciakiadványokat tartalmazó absztrakt- és hivatkozási adatbázis, amely teljes körű képet biztosít a különböző tudományok, a technológia, az orvos- és a társadalomtudomány, valamint a művészeti és humán tárgyak kutatási eredményeiről. Intelligens rendszerrel rendelkezik a kutatások nyomon követéséhez, elemzéséhez és megjelenítéséhez. A Scopus különböző keresőlehetőségeket biztosít az adatbázisában, amelyek eredményei többféle elképzelés szerint rendezhetők¹².

A ScienceDirect weboldala szerint egy olyan adatbázis, amelyben jelenleg 4 258 folyóirat tartalma és 30 371 könyv, azaz összesen 16 millió szakirodalom érhető el, amiből kisebb rész (1,2 millió) ingyenesen hozzáférhető.

A SciVal¹³ egy tudományértékelő program, amely a Scopus-ból és a ScienceDirect-ből, valamint öt másik szakirodalmi adatbázisból nyeri az információkat.¹⁴ Összességében tehát adatokat, technológiát, mérőszámokat és illusztrációkat foglal magába, működése a „*Big Data és üzleti analitikai eszközök segítségével*”¹⁵ történik. Honlapja szerint a mesterséges intelligencia révén támogatást nyújthat a trendek feltérképezésében, a kutatási témák, valamint az ahhoz kapcsolódó kutatók és intézmények megállapításában. Segítséget jelenthet olyan jelenségek kihangsúlyozásában, amire a hagyományos tudományértékelési módszerek nem képesek¹⁶.

A nemzetközi szakirodalom elemzésére és szintetizálására a SciVal által kínált lehetőségek közül a kutatástámogatást vettem igénybe, amelyhez az

¹² Sasvári Péter (2019): i.m.

¹³ A szóismétlések elkerülése érdekében a SciVal-t program szóval fogom helyettesíteni.

¹⁴ Honlapjuk szerint az elemzéshez 1996-ig visszamenőleg több mint 50 millió publikáció áll rendelkezésre 22 000 folyóiratból, valamint 5 000-nél több kiadótól.

¹⁵ Urbanovics Anna – Sasvári Péter: i.m. 80. o.

¹⁶ Sasvári Péter (2019): i.m.

elérhető modulokból¹⁷ kettőt, az áttekintőt,¹⁸ valamint a trendelemzőt¹⁹ használtam.

A SciVal-ban alapvetően rendelkezésre állnak különböző, előzetesen összeállított nagyobb, átfogó jellegű kutatási területek (klaszterek), valamint szűkebb méretű tárgykörök (több mint 97 000), amelyeket az adatbázisokban megjelenő szakirodalmi sajátosságok alapján állítanak össze. Valamennyi klaszter és tárgykör három jellemző kulcsszó alapján válik kereshetővé, majd pedig önállóan elemezhetővé. Emellett a program lehetővé teszi az egyedi témakörök és publikációs listák összeállítását, importálását is.

A tanulmány elkészítéséhez a Scopus-ban előzetesen elvégeztem a szakirodalom-gyűjtést. A kulcsszavakat a Rendészettudományi Szaklexikonban meghatározott fogalmak angol nyelvű fordításai, illetve a korábbi kutatásaim során a nemzetközi publikációkban gyakran előforduló szakszavak alapján határoltam be. Ezeket az 1. számú mellékletben, táblázatba rendezve, magyar fordítással helyeztem el.

A témakörbe tartozó művek felkutatását nehezítette a szakirodalomban használt terminológiák eltérő értelmezése, ami általában az angol nyelv és az adott ország rendészeti sajátosságainak köszönhető. Meglátásom szerint a kutatás céljának elérését ez nem akadályozza, az érvényességet nem befolyásolja, azonban szem előtt kell tartani, hogy az adatok nem mérnöki pontosságúak, hanem viszonyító jellegűek.

Emellett figyelembe kell venni azt is, hogy a különböző kulcsszavakkal történő keresések eredményei között átfedések jelentkeznek (eltérő keresőszóra ugyanaz a mű megjelenik a publikációs jegyzékben), mivel a Scopus kiterjesztő módon hajtja végre a keresést, ezért az adott kulcsszóhoz kapcsolódó szakirodalmi lista jóval bővebb, mint a témakörhöz ténylegesen

¹⁷ 1. Áttekintés (Overview) 2. Összevetés (Benchmarking) 3. Együttműködés (Collaboration) 4. Trendek (Trends) 5. Riportok (Reporting) 6. Saját SciVal-om (My SciVal) 7. Scopus (Sasvári, 2019, p. 4.)

¹⁸ Kutatási teljesítmény (publikációk száma, idézettségi mutatók, megtekintések száma), tudományterületi megoszlás.

¹⁹ Kulcsszavakra, intézményekre, országokra, szerzőkre vonatkozó adatok.

tartozó publikációk száma. Ennek megfelelően az eredménylistában megjelenő cím és az absztrakt alapján minden „találati relevanciát” manuálisan felül kell vizsgálni.

A keresési eredmények racionalizálása és a kutatási cél elérése érdekében (aktuális nemzetközi trendek feltérképezése) a vizsgált időszaknak a 2015–2020²⁰ közötti periódust határoztam meg.

A keresési és elemzési eredményeket a program angol nyelven jeleníti meg, más nyelv megadására nincs lehetőség. Ennek megfelelően a SciVal-ban elemzett Scopus publikációs jegyzékek illusztrációit, így a grafikokat és a szöfelhőket nem tudtam magyar nyelven a cikkbe beilleszteni. Az angol kifejezések magyar nyelvű értelmezését a 2. és 3. számú mellékletekben helyeztem el.

A kutatás módszere meglátásom szerint megbízható, mivel alapvetően objektív és automatizált informatikai elemekre támaszkodik. Szubjektív és manuális részt kizárólag a Scopus által megjelenített szakirodalom szűkítésekor tartalmaz. Megítélésem szerint a kutatás ismétlése esetén ugyanazt, vagy legfeljebb kismértékben eltérő eredményt kapnánk.²¹

Eredmények

Az eredmények ismertetése során a tudományometriában ismert fogalmak használatára kerül sor. Ezek közül a megjelent publikációk számára, azok olvasottságára, valamint a közlések idézettségére fogok fókuszálni.

Ebben a címben az egészről fogok a részelemek felé haladni. Elsőként az összesített eredményekről írok, ezt követően az egyes kulcsszavakhoz kapcsolódó elemzésekre fektetek hangsúlyt, amelyeket alcímenként, azonos jellemzők alapján mutatok be. Ennek megfelelően azt, hogy: a Scopus-

²⁰ A vizsgálat kezdetét befolyásolta az is, hogy a témakör kutatását ebben az évben kezdem el. A befejező időponttal kapcsolatban szeretném kiemelni, hogy a programban nem lehet hónapra lebontva keresést végezni, így a koronavírus-járványhoz kapcsolódó veszélyhelyzeti periódust nem tudtam az elemzett időszakból kiszűrni.

²¹ Ezt befolyásolhatja az adatbázis tartalma is, amely a különböző frissítéseknek köszönhetően folyamatosan bővül.

ban történt szakirodalom-gyűjtés milyen elemszámú listát tartalmazott; ebből mennyit tekintettem relevánsnak; ezeket hányan olvasták; milyen az idézettségük; mely országok, szerzők és intézmények jelennek meg a legtöbbször; a művek milyen tudományterületeket érintenek; illetve a SciVal-ban milyen a tárgykör és a klaszter kapcsolata.

A könnyebb áttekinthetőség és a rendszerezés érdekében alcímenként a tudományterületi megoszlásról „fánkgrafikonokat”, valamint a kulcsszavak szófelhőjét illeszttem be.

Ezek közül az előbbieket különféle színekkel és százalékos arányban mutatják meg a felmerült adatokat.

Az utóbbiak pedig eltérő alakban jelennek meg, és három színt alkalmaznak. A zöld jelenti a vizsgált időszakban növekvő megjelenést produkáló, illetve az ebben a tekintetben nem elemezhető adatokkal rendelkező szavakat. A kék szín az ilyen téren csökkenő, lilás pedig a változatlan tendenciát. A struktúrában hasonló szerepe van a szavak méretének, ez a relevanciaértéket jelöli: minél nagyobb, annál magasabb az érték. A szófelhők elrendezésére (összképére) vonatkozóan a rendszer logikát nem alkalmaz, ez annak a függvénye, hogy a szókészletben a változók miként illeszthetők egymáshoz. Hangsúlyozni kell azt is, hogy az elemzésre bocsájtott szakirodalom alapján alakul a kulcsszavak száma, de a SciVal legfeljebb 50-et listáz. Megjegyzem, az általam összeállított publikációs listák között egy olyan volt, ahol ennél alacsonyabb érték (38) jött létre.

Összegzett eredmények

A Scopus működésének, keresési erősségeinek megismerésére elsőként a rendőr – akadémia – iskola – egyetem²² szavakkal végeztem el a kutatást, amelyről feltételeztem, hogy nagyszámú találatot fog eredményezni, mivel a rendőrképzés hazai szinten is jelentős szakirodalmi bázissal rendelkezik. A vizsgált időszakra vonatkozóan a program 3 300 olyan tudományos publikációt listázott, amelynek az absztraktján belül a fenti szavak valamilyen

²² Police and academy or school or university.

kontextusban együttesen megjelennek. A SciVal az 1. számú mellékletben felsorolt többi szóval végzett keresésre további 2 700 irodalomban talált relevanciát.

A fentiekben már utaltam rá, hogy a különböző kulcsszavas listákban szereplő szakirodalmak ismétlődhetnek. A fenti bázisértékből az ilyen jellegű átfedések kiszűrése nélkül összesen 337 publikációt, ezt követően pedig összesen 220 művet találtam idesorolhatónak. Ebből látható, hogy a Scopus által összegyűjtött adatoknak (6 000) csak a 3,6 százaléka rendelkezett tényleges relevanciával.

A témakör tudományterületi érintettségével kapcsolatban tapasztalható, hogy a matematika, a mérnöki, a gyógyászat és egészségügy, a pszichológia, a társadalom-, az üzlet és menedzsment, valamint a döntéstudományok képviselik magukat jelentősen. Ezek közül kimagasló szerepet töltenek be a társadalomtudományok, az egészségügy, továbbá a pszichológia.

A kulcsszavakból 342-t listázott az elemzőprogram, ami ismétlődések nélkül 222. Ez hozzávetőlegesen azonos a feldolgozott irodalom mennyiségével. Ezeket, illetve a hozzájuk tartozó relevanciaértékeket a tanulmány 2. számú mellékletében helyeztem el.

A szerzők nemzetiségében (országok), illetve az intézményi kötődésekben hegemonia tapasztalható az angolszász országok között, ebből is a legerőteljesebb szerepe az Egyesült Államoknak van, utána pedig az Egyesült Királyságnak és Ausztráliának. Ez a fölény nem csak a publikációk számában, hanem az egyes írások olvasottságában is megmutatkozik. Utóbbira példaként említhető, hogy a legolvasottabb mű (335 megtekintés) az Egyesült Államokból származik, míg a legolvasottabb nem angolszász területről publikált svéd tanulmányt mindösszesen 116-an olvasták. A 220 művet összesen 4 413-szor látták, és köztük 11 olyan volt, amelyet senki sem tekintett meg.

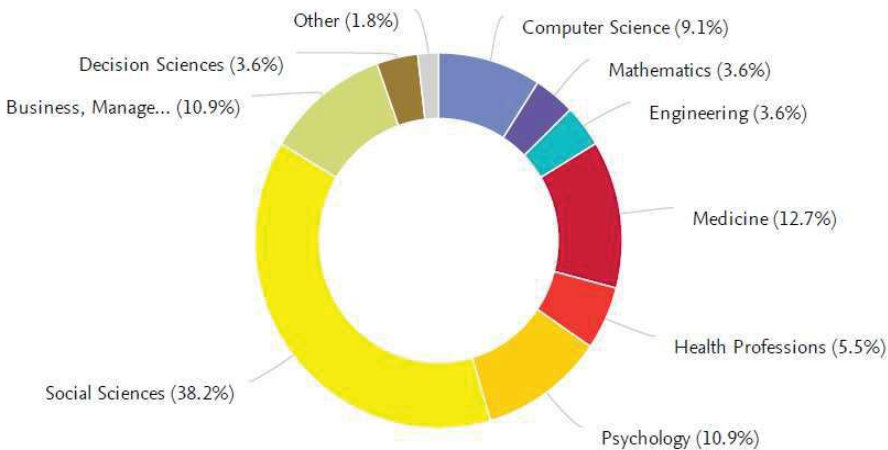
Az egyéni teljesítményt vizsgálva szintén ausztrál és amerikai szerzőktől származik a legtöbb írás (13-13). Mögöttük 63-an szereztek egynél többet, míg 669-en egy publikációban vállaltak szerepet.

A következőkben a fent összegzett eredmények alapjául szolgáló részelemek egyenként történő bemutatására kerül sor.

Rendőr(ség) és kiválasztás

A rendőr(ség) – kiválasztás²³ szókapcsolatra a Scopus 535 publikációt listázott, amit részletesen átvizsgálva 34 releváns irodalmat összesítettem. Ezekről a SciVal megállapította, hogy hangsúlyosan az angolszász területről (az Egyesült Államokból, valamint az Egyesült Királyságból) származnak.

A tudományterületi érintettség vonatkozásában a program 20 tárgykörrel, illetve 14 klaszterrel talált kapcsolódást,²⁴ emellett feltárta a dominánsan megjelenő tudományokat is.

1. számú ábra

Fánkgrafikon a „rendőr – kiválasztás” keresés alapján listázott publikációk tudományterületi megoszlásáról

²³ Eredeti nyelven: police and selection.

²⁴ Tárgykör például: police; law enforcement; occupational stress (rendőr, rendvédelem, foglalkozási stressz), public service motivation; red tape; public employee (közszolgálati motiváció, korrupció, közszolgálati foglalkoztatott) vagy police corruption; police; dismissal (rendőri korrupció, rendőrség, elbocsájtás). Klaszter például: work; personality; psychology (munka, személyiség, pszichológia) vagy exercise; athletic; muscles (testmozgás, sportoló, izmok).

A kulcsszavak tekintetében 1-es relevanciaértékkal²⁵ a rendőr(ség), 0,21-gyel a rendőr, 0,09-cel például a toborzás vagy a rendészet, 0,06-tal például a személyiségértékelés vagy a személyzetfejlesztés, a többi pedig 0,03-as értékkel rendelkezett.

2. számú ábra

A „rendőr(ség) – kiválasztás” keresés alapján listázott publikációk szófelhője

A tudományometriai értékek közül érdemesnek tartom hangsúlyozni, hogy a 34 publikációt összesen 46 alkalommal hivatkozták, ami cikkenként 1,4-es idézettséget jelent. A tudományos műveknek 79 szerzője volt, akik között összesen négyen jelentettek meg egynél több irodalmat.

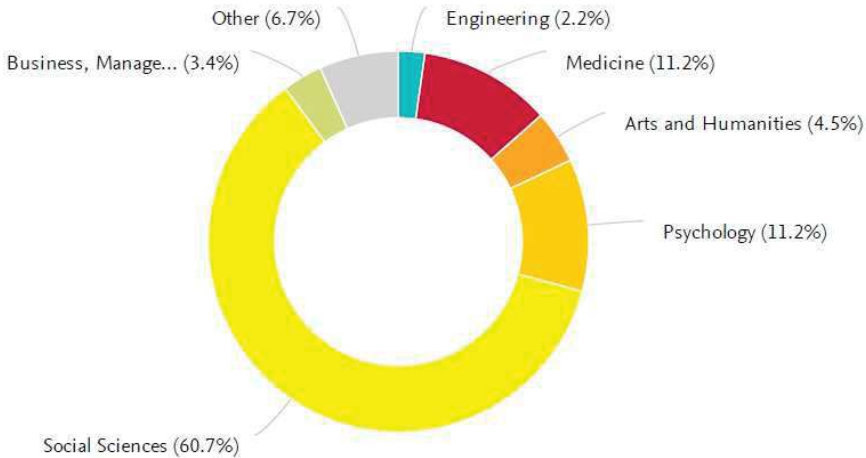
Rendőr(ség) és toborzás

Az előző keresőszópárhoz képest a Scopus alacsonyabb számú (174) szakirodalmat listázott a rendőr(ség) és toborzás²⁶ kifejezésekre, amelyek közül 61 kapcsolódott a vizsgált témakörhöz.

²⁵ Maximális, azaz a legjellemzőbb érték.

²⁶ Eredeti nyelven: police and recruitment.

A SciVal 33 tárgykörrel és 21 klaszterrel talált összefüggést, a tudományterületi megoszlása pedig hasonlóságot mutatott a rendőr(ség) – kiválasztás kulcsszavaknál látottakkal, azonban a társadalomtudományok jelenléte megközelítően kétszer olyan erős volt.

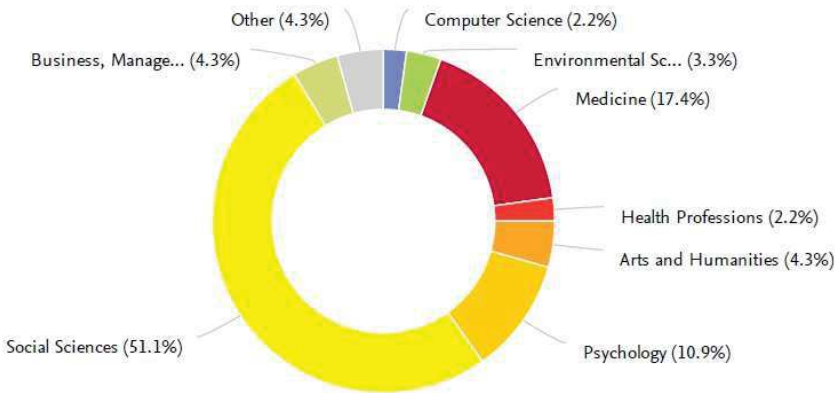

3. számú ábra

Fánkgrafikon a „rendőr – toborzás” keresés alapján listázott publikációk tudományterületi megoszlásáról

A publikációk országmegoszlási tendenciája szerint az angolszász területek, ezen belül az Egyesült Államok (28), az Egyesült Királyság (9) és Ausztrália (7) közölte a legtöbb eredményt. A 17 másik ázsiai, európai, észak-amerikai és óceániai térségben kutatók között kimagaslóan a svédek (6) teljesítettek.

A trendelemző szerint a művek 144 szerzőhöz köthetők, akik között összesen kilencen írtak egynél több publikációt. Intézményi kötődése 69 akadémiának, egyetemnek és főiskolának volt, ebből Ausztráliának, Svédországnak és az Egyesült Államoknak a legtöbb.

5. számú ábra

Fánkgrafikon a „rendőr(ség) – újonc (jelölt)” keresés alapján listázott publikációk tudományterületi megoszlásáról

Az írásokat megjelentető kutatók nemzetiségét tekintve (17), az eddigiekkel megegyezően dominánsan az Egyesült Államok (23), az Egyesült Királyság (19), valamint Ausztrália (15) szerepelt a listában, akik mellett svéd (4), német, ciprusi, izraeli, olasz és norvég kutatók jelentettek meg egynél több művet. Az intézményi megoszlás szerteágazó, a SciVal összesen 83 különböző felsőoktatási intézményt sorolt fel, amelyek jelentős része angolszász területről származott. A 162 szerzőből pedig 55 volt olyan, akinek a nevéhez egynél több publikáció tartozott, közülük hatan három, egy pedig öt publikációval rendelkezett.

A kulcsszavakból a legmagasabb relevanciával itt is a rendőr(ség), a rendészet, a rendőr akadémia és a rendőrképzés kifejezések szerepeltek, csökkenés csak a felsőfokú képzés vonatkozásában mutatkozott.

6. számú ábra

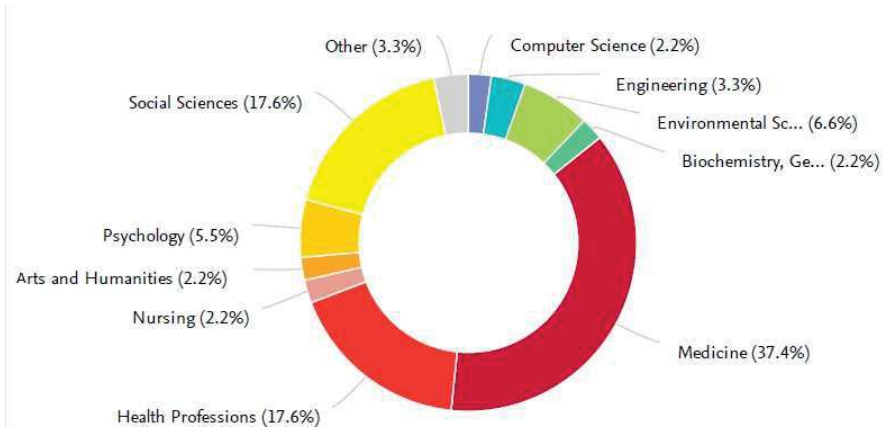
A „rendőr(ség) – újonc (jelölt)” keresés alapján listázott publikációk szófelhője

Rendőr és állóképesség (fitness)

A rendőr és állóképesség (fitness)²⁸ keresőszavak alapján végzett kutatásra a Scopus 143 szakirodalom esetében talált egyezést, amelynek több mint a harmadát (54-et) a vizsgált kérdéskörhöz tartozónak ítélt meg. A SciVal a listázott publikációkat 23 tárgykörhöz és 16 klaszterhez tudta hozzákapcsolni.

Az itt megjelenő tudományok, kiegészülve a biokémia területével, egyezést mutatnak a fenti eredményekkel, azonban itt szignifikánsabb szerepet kapott az orvostudomány, illetve az egészségügy. Emellett az eddig magasan reprezentált társadalomtudomány megjelenése jelentősen visszaesett.

²⁸ Eredeti nyelven: police and fitness.

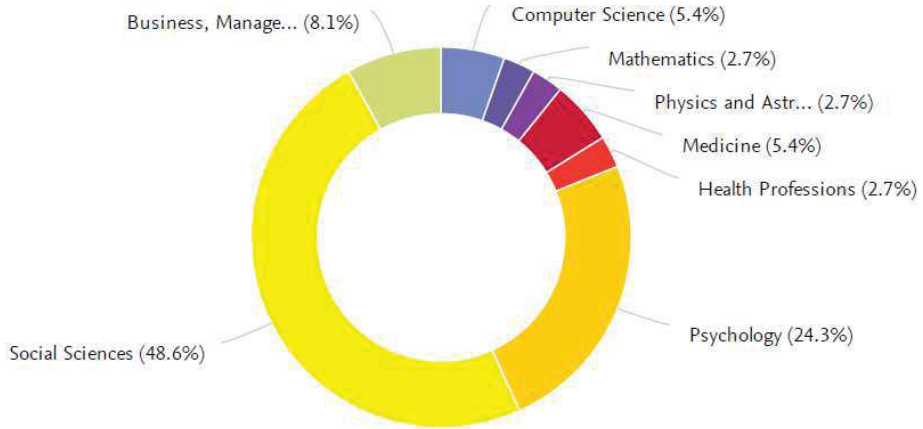
7. számú ábra

Fánkgrafikon a „rendőr – újonc (jelölt)” keresés alapján listázott publikációk tudományterületi megoszlásáról

A művek idézettségének összértéke 216, ami egyenként négyet jelent. A 187 szerző között ebben az esetben ketten voltak, akik 13 alkalommal publikáltak. Mellettük hárman szerepeltek hét, illetve öt-öt művel. Az ötük munkáját összesen 440 alkalommal olvasták, ami a teljes, 805-ös értéknek több mint az ötven százaléka.

Az ország- és intézménymegoszlást áttekintve itt is az látható, hogy Ausztrália, az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság tölti be a legerősebb szerepet.

Az 50 legjelentősebb kulcsszó között legmagasabb relevanciaértéket a két vizsgált keresőszó kapta, mögöttük a rendészet, a foglalkoztatás, a rendőr akadémia és a rendőr. A program a vizsgált időszakban négy esetben állapított meg növekedést, egyszer pedig csökkenést.

9. számú ábra

Fánkgrafikon a „rendőr – pályázó(jelölt)” keresés alapján listázott publikációk tudományterületi megoszlásáról

A publikációk 61 szerzőtől származnak, akik között hét jelentetett meg két művet. Ennek megfelelően a rendőr(ség) – állóképesség keresőszavak esetében látott kiugró szerzői arányok itt nem jelentkeztek.

Az intézményi és országjellemzők alapján továbbra is az Egyesült Államok a legerősebben reprezentált. A műveket 200 alkalommal tekintették meg, az idézettség pedig 1,3 volt.

A kulcsszavak esetében 1-es értékű relevanciát továbbra is a rendőr(ség) kapott, mögötte a rendőrségi állomány 0,16-ost, míg a pályázó 0,12-est. A pályázó pedig a releváns kulcsszavak között egyáltalán nem szerepelt.

10. számú ábra

A „rendőr – pályázó(jelölt)” keresés alapján listázott publikációk szófelhője

Rendőr és jelentkező

A rendőr és jelentkező³⁰ keresési eredményei a korábbiakhoz képest alulmaradtak, a Scopus csak 67 szakirodalmat listázott, amelynek közel a fele, 31 illeszkedett a vizsgált tárgykörhöz. A publikációknak 66 szerzője volt, akik közül csak hárman írtak egynél több művet.

Az ország- és az intézményi megoszlás tükrözi az eddigieket, dominánsan az angolszász, főleg az Egyesült Államokban kutatók, valamint az ott lévő intézmények vezetik a listát.

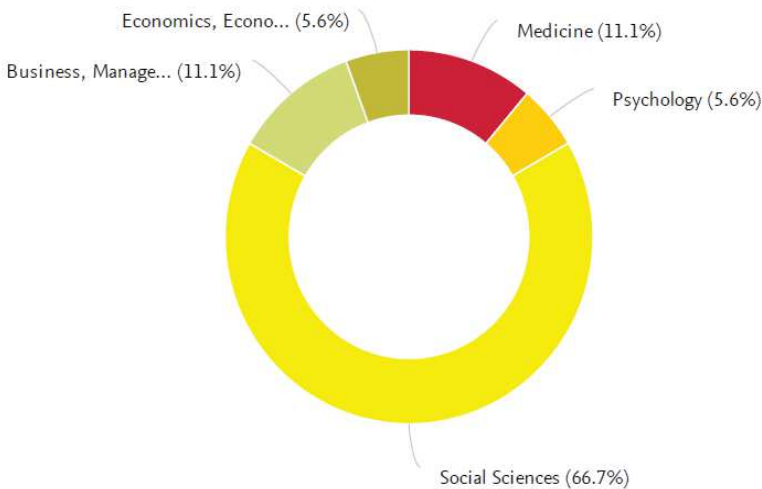
A műveket 402 alkalommal tekintették meg, és 79-szer hivatkozták, 2,5 az idézettségi érték publikációként. A tudományterületi megoszlásban szintén egyezés tapasztalható, itt ismét a társadalomtudományok jelennek meg a legmagasabb szinten, emellett erősen képviselteti magát az orvostudomány, illetve a pszichológia.

³⁰ Eredeti nyelven: police and applicant.

Rendőr és alkalmazás

A rendőr és alkalmazás³¹ kulcsszavak használatát a korábbi keresési eredmények alapján láttam szükségesnek, amely főleg az angolszász irodalomban jelent meg. Az előzetes várakozásaimmal ellentétben a Scopus alacsony elemszámú (48) publikációt listázott, amelyből 14-et tartottam teljesen relevánsnak. A program szerint a műveket 166-szor olvasták és 22 alkalommal hivatkozták, ami írásonként 1,7-es idézettséget jelent. A SciVal tárgykörök közül hathoz, míg a tudományklaszterekhez három kapcsolódást talált az elemzés.

A tudományok megoszlásában első helyen a társadalomtudományok, mögöttük sorrendben az üzleti és menedzsment, valamint az orvostudományok, illetve a gazdaságtudomány és a pszichológia képviseltették magukat.

13. számú ábra

Fánkgrafikon a „rendőr – alkalmazás” keresés alapján listázott publikációk tudományterületi megoszlásáról

³¹ Eredeti nyelven: police and hiring.

Az országok, illetve az intézményi megoszlás tekintetében itt csak az Egyesült Államok, illetve egy alkalommal Szerbia szerepelt. A művek összesen 28 szerzőtől származnak, köztük mindenki egyszer publikált eredményeket.

A kulcsszavakból a program csak 38-at állított össze, amelyből a rendőr 1-es relevanciájában változás továbbra sem volt. Magas jelentőséggel az alkalmazás, a rendészet és a jelentkező szavak rendelkeztek. Utóbbiakat a vizsgált időszakban növekvő számban alkalmazták.

14. számú ábra

A „rendőr – alkalmazás” keresés alapján listázott publikációk szófelhője

További releváns, de elemzésre nem alkalmas keresőszavak

A Scopus-ban végzett szakirodalom-gyűjtés során nem minden kulcsszó alapján tudtam összeállítani a fentiekhez hasonló publikációlistát. A keresőszavak alapján a program sok esetben talált egyezést egyes irodalmakkal, azonban a manuális ellenőrzést követően egyáltalán nem, vagy csak rendkívül alacsony mértékben tudtam a témakörhöz tartozást megállapítani.

Az alábbi keresőszavak esetében nem lehetett publikációlistát összeállítani és elemzést végrehajtani:³²

³² Minden keresés a police (rendőr, rendőrség) kulcsszóval együtt történt.

- az aptitude (alkalmasság),
- az eligible és eligibility (kiválasztható és kiválaszthatóság),
- az entry requirements (bemeneti követelmények),
- a medical (egészségügyi),
- a competence (kompetencia),
- az exam (vizsga, vizsgálat),
- a human resource, HR (humánerőforrás),
- a preemployment (foglalkoztatás előtti),
- a psychological (pszichológiai),
- a screening (szűrés)
- és a (self)-assessment (önértékelés).

Megállapítások

Az eredmények volumenét az itt felsorakoztatott adatok ellenére nehéz meghatározni, mert nem áll rendelkezésre viszonyítási érték.

Kétséget kizáróan látható, hogy a módszerrel, a részben automatizált eljárásnak köszönhetően, jellemzők sokasága állapítható meg a vizsgált témakörrel kapcsolatban. Ez a kutatási lehetőség itthon egyelőre kevésbé elterjedt, de ahogy Urbanovics és Sasvári is megállapítja, a „*hazai kutatók számára elsődleges prioritást kell, hogy élvezzen a nemzetközi folyamatokba való beilleszkedés, saját versenyképességük megtartása és növekedése.*”³³

Úgy gondolom, hogy a publikáció elérte azokat a célokat, amelyeket a bevezetőben ismertettem. Sikerült meghatározni (az eredmények megismétlése nélkül), hogy a kérdéskörhöz kapcsolódóan melyek azok a nemzetek, felsőoktatási intézmények és tudományterületek, amelyek nemzetközi szinten az elmúlt öt évben jelentőséggel bírtak.

Megállapítható volt, hogy melyek a leggyakrabban előforduló kulcsszavak, a műveket milyen arányban olvassák és idézik. Látható volt az is, hogy

³³ Urbanovics Anna – Sasvári Péter: i.m. 89. o.

egy-egy kérdéskör esetében hogyan változik a szerzők aránya, illetve az általuk készített publikációk száma.

Ezek a kutatási eredmények itthon teljes mértékben újak, pótolják a meglévő ismereteket. Emellett úgy gondolom, hogy további alapot szolgáltathatnak a tudományos tervezéshez, a szakterület fejlesztéséhez és a nemzetközi szerepvállaláshoz.

Utóbbinak kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani, hiszen az itt felsorakoztatott irodalmak között sem magyar kutatót, sem pedig olyan szerzőt nem lehetett megnevezni, akinek intézményi kötődése lenne valamely hazai felsőoktatási vagy kutatószervhez.

Az angolszász dominancia ellenére több európai ország, ideértve a szomszédosokat is, például Szerbia vagy Szlovénia, jelentősebb számban jelenített meg publikációkat. Ez annak tükrében fontos visszajelzés, hogy itthon a témakörnek egyre nagyobb a jelentősége, növekszik a kutatások és a publikált eredmények száma. Ebben a tekintetben elegendő például a vezető kiválasztási rendszer fejlesztésére, vagy éppen a folyamatban lévő alkalmasságvizsgálatok rendszerét átalakító kodifikációra visszautalni. Függetlenül attól, hogy a hazai fejlesztések a nemzeti rendszerek modernizációját szolgálják, meglátásom szerint ezek a nemzetközi környezetben is kiállóan hasznosulnának.

Az itt ismertetett eredmények elsősorban az elméleti ismereteket öszszegzik, emiatt a rendőrség napi gyakorlatára közvetlen kihatással nincsenek. Relevanciája a tudományos kutatást végzők számára, illetve azoknak a gyakorló szakembereknek a számára lehet, akik ezzel a témakörrel hivatásként foglalkoznak.

MELLÉKLETEK

A SCOPUS-BAN HASZNÁLT KERESŐSZAVAK TÁBLÁZATA	
<i>Angol</i>	<i>Magyar értelmezés</i>
Academy	Akadémia
Applicant	Pályázó
Aptitude	Alkalmasság
Candidate	Jelölt
College	Főiskola
Competence	Kompetencia
Eligibility	Kiválaszthatóság
Eligibility Criteria	Alkalmasság kritériumok
Eligible	Kiválasztható – Alkalmas
Entry Requirements	Bemeneti követelmények
Exam	Vizsga – Vizsgálat
Fitness	Állóképesség – Fitnesz
Hiring	Alkalmazás
Human Resource – HR	Emberi erőforrás (Humánerőforrás) menedzsment
Medical	Egészségügyi
Police	Rendőr
Pre-Employment Examination	Munkaalkalmassági vizsgálat
Psychological	Pszichológiai
Recruit	Újonc – Kezdő
Recruitment	Toborzás – munkaerő-felvétel
School	Iskola
Screening	Szűrés
Selection	Kiválasztás
Self-Assessment	Önértékelés
University	Egyetem

1. számú melléklet

A Scopus-ban használt keresőszavak táblázata – saját szerkesztés

KULCSSZAVAK ÉS RELEVANCIAÉRTÉKÜK		
<i>Angol nyelvű kulcsszó</i>	<i>Magyar nyelvű fordítás</i>	<i>Relevancia-érték</i>
Employment	Foglalkoztatás	1
Police	Rendőr – rendőrség	1
Fitness	Állóképesség – Fitnesz	0,57
Job Analyse	Munkaanalízis	0,5
Performance Standard	Teljesítmény standard	0,5
Applicant	Jelentkező	0,38
Policing	Rendészet	0,33
Hiring	Alkalmazás	0,25
Law Enforcement	Rendvédelem	0,24
Officer	Rendőr – rendőrtiszt	0,21
Recruitment	Toborzás	0,21
Police Academy	Rendőr akadémia	0,18
Police Training	Rendőrképzés	0,16
Public Safety	Közbiztonság	0,16
College	Főiskola	0,13
Fiscal	Költségvetési politika	0,13
Minority	Kisebbség	0,13
Organized Financing	Szervezett finanszírozás	0,13
Sexual Misconduct	Szexuálisan helytelen viselkedés	0,13
Procedural Justice	Eljárási igazságosság	0,11
Agility	Agilitás	0,1
Motive	Szándék	0,1
Police Corruption	Rendőri korrupció	0,1
Psychology	Pszichológia	0,09
Queueing Model	Sorbaállás modell	0,09

Complaint	Panasz	0,08
Cut-off	Leállít	0,08
Department	Osztály	0,08
Personality Assessment	Személyiségértékelés	0,08
Rejection (psychology)	Visszautasítás (pszichológiai)	0,08
Use of Force	Kikényszerítés	0,08
Applicant Reaction	Jelentkező reakció	0,07
Attrition	Lemorzsolódás	0,07
Cardiorespiratory Fitness	Szív-légzőszervi állóképesség	0,07
Career	Karrier	0,07
Core Self-evaluation	Önértékelés lényege	0,07
Duty	Szolgálat	0,07
Exercise Test	Feladat teszt	0,07
Five-factor Model	Ötfaktoros modell	0,07
High Education	Felsőfokú képzés	0,07
Leveling	Szintezés	0,07
Personnel	Személyzet	0,07
Predictive Validity	Prediktív validitás	0,07
Public Service	Közzszolgálat	0,07
Screening	Szűrés	0,07
Tacit Knowledge	Passzív tudás	0,07
Tattoo	Tetoválás	0,07
Training	Képzés	0,07
Armenia	Örményország	0,06
Assessment Center	Értékelő Központ	0,06
Black Person	Fekete személy	0,06
Civil Service Law	Közzszolgálati jog	0,06
Class Size	Osztályméret	0,06
Club	Klub	0,06
Color	Szín	0,06

Digit	Számjegy	0,06
Distress Syndrome	Distressz szindróma	0,06
Distributed Computer System	Szétosztott számítógéprendszer	0,06
Ethnic	Etnikai – Faji	0,06
Fire Department	Tűzoltóság	0,06
Incarceration	Bebörtönzés	0,06
Investment	Befektetés	0,06
Leadership	Vezetés	0,06
Literature Review	Szakirodalmi áttekintés	0,06
Moral Hazard	Morális veszély	0,06
Municipal Police	Városi rendőrség	0,06
Organizational Decline	Szervezeti hanyatlás	0,06
Police Service	Rendőrség	0,06
Prisoner	Fogva tartott	0,06
Psychotic Disorder	Pszichotikus rendellenesség	0,06
Recruitment and Selection	Toborzás és kiválasztás	0,06
Representation	Képviselő	0,06
Serbia	Serbia	0,06
Sexual and Gender Minority	Szexuális és nemi kisebbség	0,06
Shade	Árnyék	0,06
Signaling Theory	Signaling Theory	0,06
Somatotype	Testtípus	0,06
State of the Art	Legkorszerűbb	0,06
Theory of Law	Jogszabályelmélet	0,06
Transgender Person	Transznemű személy	0,06
Vehicle Routing	Gépjármű-irányítás	0,06
Woman Right	Női jog	0,06
Workforce Development	Munkelő-fejlesztés	0,06
Working Condition	Munkahelyi körülmények	0,06

Armor	Fegyverzet	0,05
Body Mass	Testtömeg	0,05
British Film Industry	Brit filmgyártás	0,05
Education	Képzés	0,05
Ego	Ego	0,05
Endurance	Kitartás	0,05
Exercise Equipment	Feladat felszerelés	0,05
Health Service	Egészségügyi szolgálat	0,05
Law Enforcement Agency	Rendvédelmi Ügynökség	0,05
Law Enforcement Personnel	Rendvédelmi Szervezet	0,05
Muscle	Izom	0,05
Musculoskeletal Injury	Mozgásszervi sérülés	0,05
Occupational Injury	Foglalkozási sérülés	0,05
Old Worker	Idős munkavállaló	0,05
Patrol	Járőr	0,05
Self-control	Önkontroll	0,05
Sheriff	Serif	0,05
Specialist	Specialista	0,05
Task Performance	Feladatteljesítmény	0,05
Test Battery	Teszt akkumulátor	0,05
Work Capacity	Munkakapacitás	0,05
Academy and Institute	Akadémia és Intézet	0,04
Burden	Teher	0,04
Calibrating	Kalibrálás	0,04
Civil Service	Közzszolgálat	0,04
Community Policing	Közösségi rendészet	0,04
Comparison	Összehasonlítás	0,04
Consolidation	Megszilárdulás	0,04
Coping Behavior	Védekező magatartás	0,04

Criminal Law	Büntetőjog	0,04
Criminology	Kriminológia	0,04
Crisis	Krízis	0,04
Cumulative Trauma Disorder	Izom- és vázrendszeri panaszokkal járó tünetegyüttes	0,04
Decision	Döntés	0,04
Diversity	Diverzitás	0,04
Entry	Bemenet	0,04
Field Study	Helyszíni munka	0,04
Graduate	Végzős – Diplomás	0,04
Hand Strength	Marokerő	0,04
Heart Rate	Pulzusszám	0,04
Heart Rate Variability	Pulzusszám változékonyság	0,04
Holder	Birtokos	0,04
Illegitimacy	Illegalitás	0,04
Incentive	Ösztönző	0,04
Integrity	Integritás	0,04
Learning Motivation	Tanulási motiváció	0,04
Liberium	Liberium	0,04
Long Term Effect	Hosszú távú hatás	0,04
Mentality	Mentalitás	0,04
Mentoring	Mentorálás	0,04
Minnesota multiphasic Personality Inventory	Minnesota Multiphasic Personality Inventory (kérdőíves típusú, többdimenziós személyiségvizsgáló eljárás)	0,04
Modulation	Moduláció	0,04
Peer Evaluation	Szakértői értékelés	0,04
Personality	Személyiség	0,04
Personnel Management	Személyzet menedzsment	0,04

Perspective Taking	Figyelembevétel	0,04
Policy Approach	Politikai megközelítés	0,04
Professionalization	Hivatásosság	0,04
Psychological	Pszichológiai	0,04
Psychometry	Pszichometria	0,04
Psychosocial	Pszichoszociális	0,04
Public	Közösségi	0,04
Recommendation	Ajánlás	0,04
Reconstruction	Rekonstrukció	0,04
Recovery	Felépülés	0,04
Roma	Roma	0,04
Semester	Szemeszter	0,04
Silence	Hallgatás – Csend	0,04
Snapshot	Pillanatkép	0,04
Social Rejection	Társadalmi elutasítás	0,04
Survey Data	Kérdőíves adat	0,04
Vest	Mellény	0,04
Woman Right	Női jog	0,04
Administration	Adminisztráció	0,03
Admission	Felvétel	0,03
Amphibious Vehicle	Kételtű jármű	0,03
Attitude	Attitűd	0,03
Attraction	Vonzás – Vonzerő	0,03
Balancing	Egyensúlyozás	0,03
Behavioural Intention	Viselkedési szándék	0,03
Citizen	Polgár	0,03
Contingency	Esetlegesség	0,03
Cost of Living	Megélhetési költségek	0,03
Discretion	Diszkréció	0,03
Ethnic Minority	Etnikai kisebbség	0,03

Examination	Vizsgálat	0,03
Field Experiment	Terepkísérlet	0,03
History	Történelem	0,03
Iraq	Irak	0,03
Job Satisfaction	Munkaelégedettség	0,03
Labor Market	Munkaerőpiac	0,03
Life Course	Életpálya	0,03
Marketing	Marketing	0,03
Mass Medium	Tömegtájékoztatás	0,03
Multi-objective	Több célkitűzés	0,03
Multi-objective Decision Making	Multi-objective Decision Making (döntésméleti modell)	0,03
Multi-server Queue	Multi-server Queue (matematikai, valószínűség-számítási módszer)	0,03
Operation	Művelet	0,03
Operation Research	Operációkutatás (alkalmazott matematika)	0,03
Performance Evaluation	Teljesítményértékelés	0,03
Practitioner	Gyakorló	0,03
Process Model	Folyamatmodell	0,03
Recession	Recesszió	0,03
Regulatory Framework	Szabályozási keret	0,03
Singapore	Szingapúr	0,03
Social Responsibility	Társadalmi felelősség	0,03
Socialization	Szocializáció	0,03
Telephone	Telefon	0,03
Test	Teszt	0,03
Wage	Kereset	0,03
Adult Education	Felnőttképzés	0,02
Anthropometric	Antropometria	0,02

Australia	Ausztrália	0,02
Best Practice	Legjobb gyakorlat	0,02
Catalonia	Katalónia	0,02
Citizenship	Állampolgárság	0,02
Communication Skill	Kommunikációs képesség	0,02
Competency	Alkalmasság – Szakértelem	0,02
Compliance	Szolgáltatékészség	0,02
Corruption	Korrupció	0,02
Discourse	Értekezés	0,02
Educational Status	Képzési státusz	0,02
Elite	Elit	0,02
Embodiment	Megtestesülés	0,02
Ethology	Etológia	0,02
Knowledge-based System	Tudásalapú rendszer	0,02
Labor Division	Munkamegosztás	0,02
Law	Törvény – Jogszabály	0,02
Organization	Szervezet	0,02
Serious Game	Komoly játék (célközvetítő számítógépes alkalmazás)	0,02
Society	Társadalom	0,02
Stress	Stressz	0,02
System Engineering	Rendszermérnökség	0,02
Trade Union	Szakszervezet	0,02
Aboriginal	Őslakó	0,02

2. számú melléklet

A SciVal által összeállított, szófelhőkben megjelenő kulcsszavak rendszerezett táblázata angol és magyar nyelven

TUDOMÁNYTERÜLETEK TÁBLÁZATA	
<i>Angol</i>	<i>Magyar</i>
Computer Science	Számítástechnika
Mathematics	Matematika
Engineering	Mérnöki tudomány
Medicin	Orvostudomány
Health Profession	Egészségügy
Psychology	Pszichológia
Social Science	Társadalomtudomány
Business, Management	Üzlet és Menedzsment
Decision Science	Döntéstudomány
Arts and Humanities	Bölcsész (művészeti) és Humántudományok
Environmental Science	Környezettudomány
Biochemistry	Biokémia
Nursing	Ápolás
Other	Más tudományok

3. számú melléklet

*A fánkgrafikonokban megjelenő tudományok rendezett táblázata
angol és magyar nyelven*